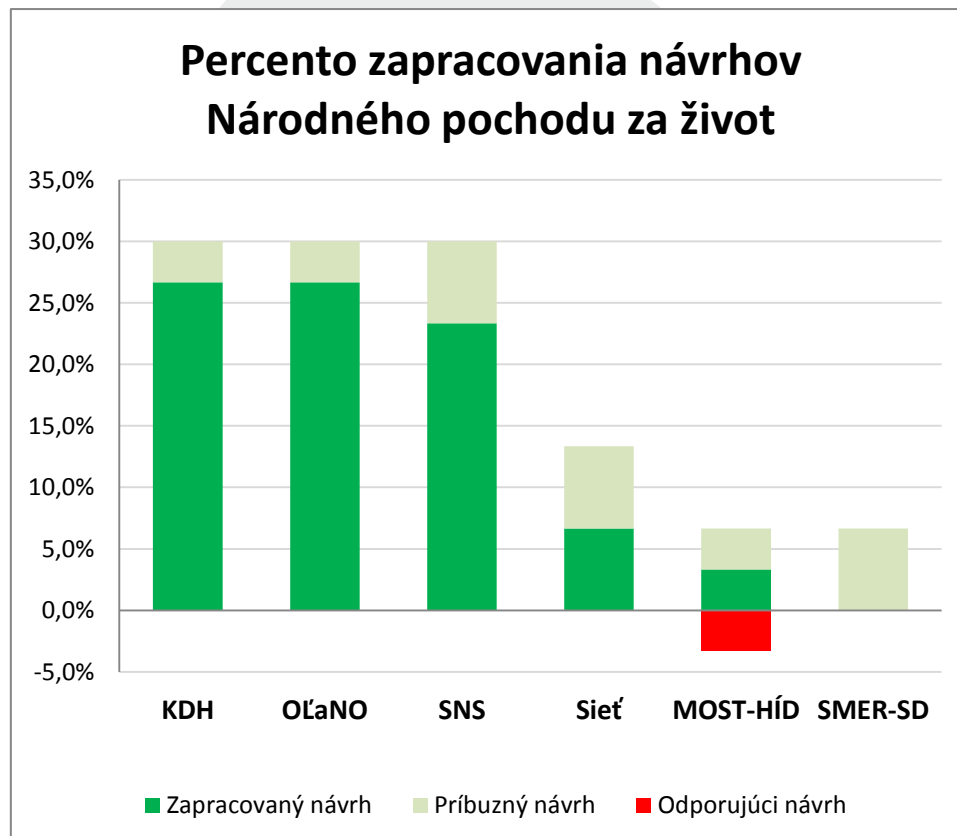

Návrhy Národného pochodu za život vo volebných programoch politických strán

Organizátori Národného pochodu za život pred konaním II. Národného pochodu za život v Bratislave odovzdali viacerým politickým stranám dokument s 30-timi konkrétnymi návrhmi na zlepšenie ochrany života a rodinnej politiky na Slovensku. Uvádzame prehľad, koľko z týchto návrhov jednotlivé strany zapracovali do svojich predvolebných programov.

Všeobecné hodnotenie predvolebných programov

Zoznam 30 zlepšení bol odovzdaný stranám KDH, OĽaNO (aj NOVA), SNS, Sieť, MOST-HÍD a SMER-SD. Posudzujeme preto len volebné programy týchto strán.

KDH – Kresťanskodemokratické hnutie

[Volebný program KDH](#) rozsiahlo odzrkadľuje najmä návrhy na zlepšenie rodinnej politiky a postavenia rodín s deťmi, pričom témam ako je podpora demografického rastu, či zníženie daňového a odvodového zaťaženia rodín venuje pozornosť na viacerých miestach dokumentu. V časti o rodinnej politike sa uvádza aj výslovný odkaz na návrhy Národného pochodu za život, a síce, že s cieľom ich realizovania KDH tieto návrhy posúdi so svojim Základným programom (str. 28).

KDH ako jediná strana hovorí o dôslednej ochrane ľudského života. Slabinou programu však je, že sa tejto téme venuje len vo všeobecnej rovine. Uvádza, že sloboda lekárskej vedy nesmie ísť na úkor dôstojnosti človeka v oblastiach ako interrupcia, manipulácia s embryami, eutanázia a prirodzené chápanie rodiny a rodičovstva. Hlásí sa tiež k dôslednej ochrane života od počatia po prirodzenú smrť (str. 39-40). Konkrétne návrhy, ktoré by tieto ideály mali preniesť do reality, sa však v dokumente nespomínajú.

OĽaNO

[Volebný program OĽaNO](#) obsahuje návrhy na **zlepšenie systému pomoci tehotným matkám**, aj viaceré návrhy na **zlepšenie rodinnej politiky**. Ako jediná strana dala do svojho programu aj podporu domáceho vzdelávania a podporu **práv rodičov na výchovu detí v súlade so svojim presvedčením**.

V otázke ochrany života program uvádza pomerne všeobecnú formuláciu: „Posilnenie účinnej ochrany práv nenarodených detí s cieľom znižovania počtov umelého ukončenia tehotenstva.“ (str. 37) Z konkrétnych návrhov sa však uvádzajú len tie, ktoré smerujú k zlepšeniu pomoci tehotným matkám v núdzi.

SNS – Slovenská národná strana

[Volebný program SNS](#) sa pomerne stručne, no jasne **prihlásil k téme pomoci tehotným ženám v núdzi a k podpore rodinnej politiky**. Okrem iného si kladie za cieľ aj vytvorenie celoslovenskej siete zariadení pre tehotné ženy v krízovej situácii. Zdôrazňuje potrebu demografického rastu a podporu rodiny založenej na zväzku muža a ženy.

V otázke ochrany života však program neuvádza žiadne návrhy (s výnimkou pomoci tehotným matkám v krízovej situácii).

Sieť

[Volebný program Sieť](#) **tému ochrany života nijako nerieši**. Nevenuje sa ani téme zlepšenia pomoci tehotným matkám v núdzi.

Z oblasti rodinnej politiky sa zameriava najmä na **zníženie daňovo-odvodového zaťaženia a podporu pracujúcich rodičov s deťmi** formou tzv. Rodičovského konta.

MOST-HÍD

[Volebný program MOST-HÍD](#) **neobsahuje žiadne plány na zlepšenie ochrany života**, ani zlepšenie systému pomoci tehotným matkám v núdzi.

Z oblasti rodinnej politiky sa v programe nachádza cieľ zníženia daní a odvodov a opatrenia, ktoré by mohli pomôcť mladým rodinám lepšie splácať úvery.

Žiaľ, program strany MOST-HÍD obsahuje aj niekoľko problémových návrhov, najmä **návrh zabezpečiť sexuálnu výchovu** na druhom stupni ZŠ a v prvých dvoch ročníkoch SŠ, ktorý je v rozpore s návrhom č. 29 Národného pochodu za život.

SMER-SD

Strana SMER-SD **nezverejnila svoj predvolebný program** v podobe, ako to spravili ostatné strany. Vychádzali sme preto len z päťbodového [programového zamerania strany](#), ktorý pre svoju stručnosť neumožňuje identifikovať konkrétne plány, a tiež z plánovaného [3. balíčka pre ľudí](#).

Z uvedených zdrojov nevyplývajú konkrétne plány na presadenie 30 návrhov Národného pochodu za život.

Ktoré konkrétne návrhy boli zapracované

Strany KDĽ, OĽaNO a SNS zapracovali najviac návrhov a z textu ich predvolebných programov je zjavné, že pri tvorbe svojich programov vychádzali aj z predložených 30-tich návrhov Národného pochodu za život.

Viaceré posudzované politické strany majú vo svojich programoch aj iné návrhy, ktoré by mohli čiastočne prispieť k podpore rodiny (napríklad výstavbu nájomných bytov, škôlok, zmeny v pracovnom práve, a pod.). Tieto iné návrhy sme pri tvorbe prehľadu buď vôbec nezohľadňovali, alebo sme ich zohľadnili len ako možné pomocné prostriedky k naplneniu niektorého z 30 návrhov Národného pochodu za život.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
KDĽ																														
OĽaNO																														
SNS																														
Sieť																														
MOST-HÍD																														
SMER-SD*																														

Tmavozelená – návrh je explicitne zapracovaný

Svetlozelená – návrh sa dá v programe nájsť s prižmúrením oka, alebo sa v programe nachádza podobný návrh

Červená – návrh, ktorý je v zjavnom rozpore s návrhom Národného pochodu za život.

* SMER-SD ako jediná z posudzovaných strán nemá zverejnený predvolebný program.

Čo navrhuje Národný pochod za život

Návrhy Pochodu za život sa týkajú troch oblastí – zlepšenia legislatívnej ochrany života, zlepšenia systému pomoci pre tehotné matky a zlepšenia rodinnej politiky. Tu je zoznam navrhovaných zlepšení (ich úplné znenie nájdete [tu](#)):

Zlepšenie právnej úpravy ochrany života

1. Úprava informovaného súhlasu
2. Poskytovanie informácií o organizáciách poskytujúcich pomoc v tehotenstve
3. Zaviesť ochranné pravidlá pri predaji liekov spôsobujúcich skorý potrat
4. Zlepšenie informovanosti o riziku abortívneho účinku tzv. „núdzovej antikoncepcie“
5. Zredukovanie Zoznamu chorôb, syndrómov a stavov, ktoré sú zdravotnými dôvodmi pre umelé prerušenie tehotenstva
6. Zvýšenie poplatku za umelý potrat
7. Zastavenie financovania umelého oplodnenia z verejných zdrojov
8. Zákaz úmyselného usmrtenia embrya pri umelom oplodnení, alebo inej manipulácii
9. Ochrana nenarodeného dieťaťa pred umelým potratom z dôvodu jeho pohlavia
10. Ochrana nenarodeného dieťaťa pred potratom z ekonomických a sociálnych dôvodov
11. Zákaz potratu s výnimkou prípadu znásilnenia, incestu a ohrozenia života matky
12. Prijatie ústavného zákona, ktorý umožní obmedzenie alebo zákaz umelých potratov formou zákona
13. Posilnenie práv a zodpovednosti otcov nenarodených detí

Zlepšenie systému pomoci nenarodeným deťom a tehotným matkám ohrozeným umelým potratom

14. Vytvorenie účinnej siete pomoci tehotným matkám a ich rodinám
15. Zavedenie možnosti zriadiť Domov pre tehotné ženy
16. Zavedenie dotácie na podporu tehotných matiek v núdzi a zlepšenie ich informovanosti o možnostiach pomoci
17. Zaviesť dávku alebo príspevok na pomoc tehotnej matke v núdzi
18. Ufahčenie situácie študujúcim rodičom

Zlepšenie rodinnej politiky a postavenia rodín s deťmi

19. Family mainstreaming (vrátane doložky vplyvov na rodinu)
20. Zavedenie programov na podporu demografického rastu a zvýšenie atraktívnosti materstva a rodičovstva
21. Zníženie daňového a odvodového zaťaženia rodín
22. Pôžičkový fond na splácanie úveru počas materskej a rodičovskej dovolenky
23. Zrušenie sankcií za manželstvo
24. Príspevok pri narodení dieťaťa
25. Zvýšenie starobného dôchodku rodičov pracujúcich detí
26. Ochrana manželstva pred unáhleným rozvodom
27. Podpora manželských poradní
28. Podpora domáceho vzdelávania
29. Posilnenie výchovy k manželstvu a rodičovstvu a posilnenie práv rodičov na výchovu detí v súlade s ich presvedčením
30. Zastavenie zneužívania témy ľudských práv na šírenie radikálnej politickej agendy

Dodatočné informácie

Na záver ešte uvádzame informácie, kde konkrétne nájdete návrhy Pochodu za život zapracované v jednotlivých predvolebných programoch. Najskôr uvádzame číslo návrhu NPzŽ a v zátvorke číslo strany volebného programu, kde sa návrh nachádza. Pri návrhoch, ktoré sme uznali s prižmúrením oka, nájdete aj podrobnejšie vysvetlenie, prečo sme tak urobili.

KDH

14(29), 17(29), 19(30), 20(28,29,30), 21(11,29,30,49), 25(29,30), 27(30), 30(80)

11 – Aj keď sa explicitne neuvádza zámer obmedziť potraty len z vybraných dôvodov, KDH sa ako jediná strana hlási k dôslednej ochrane človeka od počatia po prirodzenú smrť. Tento ideál sme do tabuľky preniesli práve v podobe uznania bodu 11 návrhov NPzŽ (39-40).

OĽaNO

14(37), 17(37), 20(31,36), 21(36,81), 25(45), 27(37), 28(18), 29(16,37,56)

22 – Namiesto vzniku pôžičkového fondu na splácanie úveru počas materskej a rodičovskej dovolenky navrhuje OĽaNO hypotekárne prázdniny, aby rodič dieťaťa do troch rokov mohol požiadať banku o odklad splátok hypotéky (37).

SNS

14(7), 16(7), 18(7), 19(7), 20(7,13), 22(7), 30(7)

17 – Deklarovaný zámer „ochrana a pomoc tehotným matkám“ sme s prižmúrením oka uznali ako návrh zaviesť dávku alebo príspevok na pomoc tehotnej matke v núdzi (7).

21 – Zníženiu daňového a odvodového zaťaženia rodín (aspoň niektorých) by mohlo čiastočne pomôcť aj zavedenie rovnej dane z príjmu fyzických a právnických osôb na úrovni 19% (26).

Sieť

21(10, 16)

20 – Sieť priamo nespomína zavedenie programov na podporu demografického rastu, no viaceré plány by mohli mať takýto spoločný efekt, najmä opatrenia na zosúladienie práce a rodiny (16), dostupnosť nájomných bytov (20) a škôlok (34).

24 – nehovorí sa priamo o príspevku pri narodení dieťaťa, ale o zavedení tzv. Rodičovského konta, ktoré by malo nahradiť spleť príspevkov pre rodičov, a ktoré by malo byť pri všetkých deťoch rovnako vysoké (18). Tento zámer sme uznali ako plnohodnotnú alternatívu návrhu 24.

29 – Témy posilnenia práv rodičov na výchovu detí v súlade so svojím presvedčením sa potenciálne dotýka zámer posilniť hlas rodičov v školskom prostredí a zvýšenie informovanosti rodičov o ich právach a právach ich detí v materských a základných školách (47).

MOST-HÍD

21(19-20,24)

22 – Neuvádza sa možnosť zvýhodnenej štátnej pôžičky na splácanie úveru, navrhuje sa však zvýšiť štátny príspevok pre mladých, prenajímanie štartovacích bytov za znížené nájomné a odklad splátok istiny počas prvých troch rokov splácania úveru (170).

29 – červený bod sme udelili pre návrh zaviesť sexuálnu výchovu na školy, ktorý je v rozpore s návrhom Národného pochodu za život (171)

SMER-SD

20 – Pozitívny efekt na demografiu by mohli mať opatrenia 3. balíčka pre ľudí (nájomné byty, učiteľské byty a viac peňazí pre opatrovateľov postihnutých detí) a programová priorita č. 4, v ktorej sa okrem iného uvádza aj zámer rastu príjmov mladých rodín.

21 – jeden z bodov 3. balíčka pre ľudí počíta so znížením zdravotných odvodov pre nízkoпрíjmových zamestnancov, čo by mohlo čiastočne prispieť aj k celkovému daňovo-odvodovému zaťaženiu aspoň niektorých rodín.

Vypracoval: Patrik Daniška, Inštitút pre ľudské práva a rodinnú politiku

